

آشنایی با برخی از عفونت‌های قارچی این کچلی‌ها ارثی نیستند

مریم سلمانی

کارشناس مسؤؤل آموزش بهورزی
دانشگاه علوم پزشکی کرمان

اسما شاکری

کارشناس آموزش بهورزی
دانشگاه علوم پزشکی کرمان

مهین مومنی

کارشناس آموزش بهورزی
دانشگاه علوم پزشکی کرمان

اهداف آموزشی

امید است خوانندگان محترم پس از مطالعه مقاله:

- عفونت‌های قارچی را تعریف کنند.
- علایم و نشانه‌های هر یک از کچلی‌ها را بیان کنند.
- راه‌های انتقال کچلی را بیان کنند.
- راه‌های پیشگیری از عفونت‌های قارچی را شرح دهند.

مقدمه

ضایعات زخمی توأم با کریون و طاسی همیشگی است. کچلی سر معمولاً در اثر تماس مستقیم با افراد مبتلا یا تماس مستقیم با اشیای آلوده نظیر لوازم آرایشگاهی، استحمام، لباس و غیره و همچنین تماس با حیوانات آلوده یا استحمام در آب‌های راکد آلوده منتقل می‌شود. دوره نهفتگی در کچلی متفاوت و از زمان تماس با عامل بیماری تا بروز نشانه‌های بالینی بین ۱ تا ۸ هفته متغیر است. علائم این عفونت‌ها به شکل ضایعات منظم یا غیر منظم خارش دار همراه با پوسته‌ریزی، التهاب و سرخی، ریختگی و شکستگی و تغییر رنگ موها، خال‌سیاه، آبسه زیر جلدی و تورم غدد لنفاوی زیر پوست سر است.

رعایت نکات زیر جهت دستیابی به موفقیت کامل

درمان ضروری است:

- کوتاه کردن موی سر در آغاز، وسط و خاتمه درمان در تمام بیماران کمتر از ۱۲ سال
- استفاده از داروهای ضد قارچ موضعی نظیر تنتورید، محلول یا کرم تولنفتات
- پوشاندن سر با کلاه یا روسری برای جلوگیری از پخش قارچ در محیط اطراف بیماران تحت درمان
- جوشاندن البسه و ملحفه برای جلوگیری از برگشت بیماری

بیماری قارچی نوعی بیماری پوستی است که در اثر قارچ‌ها به وجود می‌آید. قارچ‌ها موجودات زنده‌ای هستند که ایجاد عفونت می‌کنند. البته همه قارچ‌ها برای بدن ضرر ندارند و در بدن ما قارچ‌هایی هستند که بدون وارد کردن ضرر و آسیبی به ما، زندگی می‌کنند، اما گروه دیگری از قارچ‌ها «درماتوفیت»ها که میکروارگانیسم‌های فرصت‌طلب هستند و اگر محیط مساعد برای آن‌ها فراهم شود، در بدن انسان رشد کرده و لایه فوقانی پوست و همچنین ناخن یا مو را آلوده می‌کنند. عفونت قارچی عمیق با تهاجم از طریق لایه‌های عمیق پوستی ممکن است به خون یا به اندام‌های داخلی حمله کنند. عفونت‌های قارچی یکی از دلایل مهم مرگ و میر بیماران بستری در محیط‌های مراقبت بهداشتی به خصوص جمعیت‌های مبتلا به نقص سیستم ایمنی هستند. پاتوژن‌های مسبب چنین عفونت‌هایی اغلب شامل گونه‌های کاندیدا، آسپرژیلوس، موکور و فوزاریوم‌اند. به نظر می‌رسد عفونت‌های قارچی در دهه‌های آینده به دلیل وجود عوامل زمینه‌ای افزایش خواهند یافت. بدن ما به طور عادی می‌تواند میزبان بسیاری از میکروارگانیسم‌های مختلف از جمله باکتری‌ها، قارچ‌های کپک مانند و قارچ‌های مخمر باشد. برخی از این میکروارگانیسم‌ها برای بدن مفید هستند، اما برخی دیگر ممکن است با سرعت بسیار زیادی تکثیر و منجر به بروز علائمی در بدن ما شوند.

به‌طور کلی کچلی‌ها از شایع‌ترین عفونت‌های انسانی بوده و دارای علائم بالینی گوناگون هستند. آن‌ها را براساس جایگزینی در نواحی مختلف بدن به کچلی سر، کچلی بدن، کچلی کشاله ران، دست، پا، ناخن و بالاخره کچلی ریش تقسیم می‌کنند.

کچلی قارچی سر: یک عفونت درماتوفیتی در نواحی

پوست سر، ابرو و مژه است که توسط انواع گونه‌های میکرو سپوروم و تریکوفیتون ایجاد می‌شود. این عفونت‌ها همراه با شوره، قرمزی، التهاب شدید، ریزش مو و

دلایل متفاوت بسیاری برای بروز عفونت‌های قارچی ناخن وجود دارد اگرچه بسیاری از دلایل بروز این عفونت‌ها قابل پیشگیری هستند، اما برخی عوامل خطرزا وجود دارند که احتمال بروز آن‌ها را افزایش می‌دهند. خطر ابتلا به عفونت‌های قارچی ناخن در شرایط زیر بیشتر است:

- ابتلا به دیابت
 - ابتلا به بیماری‌هایی که باعث مشکلات گردش خون می‌شوند.
 - داشتن سن بالای ۶۵ سال
 - استفاده از ناخن‌های مصنوعی
 - شنا کردن در استخرهای عمومی
 - آسیب دیدگی ناخن
 - آسیب دیدگی پوست اطراف ناخن
 - مرطوب ماندن ناخن دست یا پا به مدت طولانی
 - ضعف سیستم ایمنی بدن
 - پوشیدن کفش‌هایی که پنجه‌های تنگی دارند، مثل کفش‌های تنیس و چکمه‌ها
- عفونت‌های ناخن در مردان بیش از زنان و در بزرگسالان بیشتر از کودکان رخ می‌دهند. اگر در خانواده‌تان کسانی هستند که اغلب دچار این نوع عفونت‌های قارچی می‌شوند، در این صورت شما بیش از سایرین در معرض ابتلا به این عفونت‌ها قرار دارید. افراد مسن بیشتر از سایرین در معرض خطر عفونت‌های قارچی ناخن هستند زیرا ایشان گردش خون ضعیفی داشته

قارچ ناخن: به آن کچلی ناخن نیز گفته می‌شود و ناخن‌های دست یا ناخن‌ها پا را درگیر می‌کند. این بیماری عموماً در طول زمان ایجاد می‌شود، بنابراین، در ابتدا تغییراتی که به دلیل این عارضه در ناخن‌ها و انگشتان رخ می‌دهد خیلی جزئی‌تر از آن است که قابل تشخیص باشد.

قارچ ناخن ناشی از رشد بیش از اندازه قارچ‌ها در زیر یا روی ناخن است. قارچ‌ها در محیط‌های گرم و مرطوب رشد می‌کنند، بنابراین محیط‌هایی با این شرایط باعث می‌شود که آن‌ها به طور طبیعی به تعداد زیاد تکثیر شوند. قارچ‌هایی که از قبل در درون یا روی بدن وجود دارند باعث عفونت‌های ناخن می‌شوند. اگر با کسی که دچار عفونت قارچی شده تماس پیدا کنید، ممکن است شما هم به این مشکل دچار شوید. عفونت‌های قارچی بیشتر انگشتان پاها را درگیر می‌کنند تا انگشتان دستان را، چون پاها معمولاً در محیط گرم و مرطوب کفش محبوس هستند.

نشانه‌های قابل رؤیت عفونت قارچی ناخن عبارتند از:

- پوسته پوسته شدن زیر ناخن
- به وجود آمدن لکه‌های زرد یا سفید رنگ
- خرد شدن گوشه یا نوک ناخن
- به وجود آمدن قسمت‌های سفیدلایه لایه روی سطح ناخن، که گاهی اوقات با شکاف‌هایی در ناخن همراه هستند.
- رنگ ناخن‌ها اغلب قهوه ای یا سیاه می‌شود.
- از دست رفتن ناخن

و ناخن‌هایشان با بالا رفتن سن ضخیم‌تر شده و کندتر رشد می‌کنند.

راه‌هایی برای جلوگیری از عفونت‌های قارچی ناخن‌ها

- استفاده مرتب از پودرها یا اسپری‌های ضدقارچ
- شستن دست‌ها بعد از دست زدن به ناخن‌های عفونی
- خشک کردن کامل پاها بعد از حمام، خصوصاً بین انگشتان پا
- پوشیدن جوراب‌هایی که رطوبت پارا به حداقل می‌رسانند.
- پرهیز از پابرهنه بودن در مکان‌های عمومی
- استفاده کمتر از ناخن‌های مصنوعی و لاک ناخن

کچلی بدن: به شکل ضایعات حلقه ای بروز می‌کند، گاه آبدانک و زخم زبر و دلمه نمودار می‌شود. سرایت آن توسط آدمی یا دام‌ها، زمین، وسایل حمام و سایر لوازم آلوده است نظافت حوله و لباس، رعایت بهداشت در حمام‌های عمومی، جداکردن بیماران و درمان آن‌ها، کنترل کودکان مدارس و دام‌های خانگی، رعایت دقیق بهداشت فردی، خشک کردن بین انگشتان پا پس از استحمام، بهداشت کفش، استفاده از جوراب پنبه‌ای یا نخی معالجه بیماران، جوشاندن جوراب‌ها، ضدعفونی کردن کفش‌ها، استفاده از کفش‌های هواگیر و رعایت بهداشت حمام‌ها و استخرها، از راه‌های پیشگیری از کچلی بدن است. در هر حال با مشاهده هر یک از نشانه‌های ذکر شده باید به پزشک مراجعه و ضمن گرفتن دستورات درمانی لازم از درمان خودسرانه پرهیز کرد. با ورود فرد دارای علائم بیماری‌های پوستی به خانه بهداشت، به‌طور با گرفتن شرح حال و معاینات پوستی

و دمای بدن فرد در صورت مشاهده علائم مشکوک وی را به مرکز بهداشت ارجاع می‌دهد و پس از دریافت پسخوراند از مرکز بر روند درمان بیمار نظارت می‌کند.

نتیجه‌گیری

بیماری‌های قارچی سطحی از بیماری‌های شایع اندمیک ایران بخصوص در نواحی روستایی و مناطقی که از نظر بهداشت در مزیقه هستند و بیشتر با احشام و حیوانات اهلی سروکار دارند، دیده می‌شوند. همچنین بیماری‌های قارچی ناحیه سر یا به اصطلاح کچلی‌ها، همیشه در اطفال سنین دبستان و قبل از آن بروز می‌کنند. لذا آموزش و اطلاع رسانی به مردم در مورد عفونت‌های قارچی از دیدگاه بهداشت عمومی و طب پیشگیری در هر نقطه و در هر جمعیتی از کشور بسیار مهم است.

منابع

- بدیعی پریسا، et al. «بررسی و تشخیص بیماری‌های قارچی سطحی و جلدی در بیماران مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شیراز». ۲۱-۱۸.
- شکوه امیری محمدرضا، & کچویی رضا. عفونت‌های قارچی سطحی و جلدی در محیط‌های مرطوب و راهکارهای پیشگیری از آن‌ها-مطالعه مروری.
- انصارین حبیب، غفارپور غلامحسین، & فلاحی مهربان. تعیین میزان شیوع و بررسی عوامل کچلی‌های سر و بدن در بین دانش‌آموزان مدارس ابتدایی شهرستان ورامین.
- عزیزی محمود، & جیواد ناهید. بررسی اتیولوژیک بیماری‌های قارچی جلدی شایع در یزد.